



PEDAGOGISKT INSPIRATIONSMATERIAL

Hej!

Detta är ett material som vi har utformat till dig som pedagog för att ge inspiration i hur du kan förbereda klassen inför föreställningen, dig själv som pedagog, och även hur du kan göra ett efterarbete med eleverna och integrera detta i den övriga undervisningen.

Du får här förslag på olika sorters övningar och hur du kan prata med dina elever om föreställningen. Självlärt väljer du som pedagog fritt utifrån just din klass behov och förutsättningar. Du är också fri i att anpassa övningarnas upplägg och innehåll. Du kan också alltid höra av dig till oss med frågor och feedback. Kontaktinformation hittar du längre bak i materialet.

TEATER - ETT NATURLIGT SÄTT ATT ARBETA UTIFRÅN LÄROPLANEN

Att låta eleverna ta del av en scenkonstföreställning är, som du säkert redan vet, ett utmärkt verktyg för att uppfylla några av de mål som finns angivna i läroplanen.

Teatern har naturliga kopplingar till skolans värdegrundsuppdrag genom att exempelvis utveckla en förmåga att sätta sig in i andras situation och visa respekt för andra.

Tydliga positiva kopplingar mellan teater och elevers språk- och kommunikationsutveckling har även dokumenterats på flera håll. Använder du dessutom föreställningen som en grund

för diskussion eller praktiska övningar av olika slag finns en möjlighet att skapa en grogrund för flera saker för eleven.

Bland annat att:

- använda sig av eget skapande
- utveckla förmåga att reflektera och analysera
- använda sig av olika uttrycksmedel
- träna på muntlig redovisning
- utveckla samarbetsförmågan och ge ämneskunskaper i exempelvis svenska, samhällskunskap och musik.

Allt handlar om vilka trådar ni väljer att spinna vidare på.

Längre fram har vi formulerat några förslag på både muntliga och skriftliga övningar som är kopplade till föreställningen.w

UPPLEVELSEN

En teaterupplevelse är högst subjektiv och ibland vill man ha sin upplevelse för sig själv. Därför är det viktigt att erbjuda eleverna att säga "pass" om de inte vill svara, eller låt eleverna få uttrycka sig skriftligt om det faller dem mer naturligt att göra det än att prata i grupp.

Det viktiga är inte vad vi som skapat föreställningen vill kommunicera. Budskapet eller meningen skapas både i individen och i publiken som grupp genom den gemensamma upplevelsen. Det finns inga rätt eller fel.

Bakgrunden och annan info vi ger om föreställningen är som stöd för dig som pedagog.

BAKGRUND

Regissören Elin Skärstrand och dramatikern Kristian Hallberg kom till Månteatern redan 2019 med en idé om att tillsammans göra en föreställning om barns oro inför en framtid som för många känns oerhört mörk. Hur tänker de, hur bearbetar barnen den informationen som sköljer över oss alla? Under coronapandemin så har den frågan blivit ännu mer aktuell.

Under vår process har vi träffat barn och tagit in deras tankar kring rädslor om nuet och framtiden som ett grundmaterial till Här kommer natten. Samtidigt som vi vill säga att



vi hör och ser de unga så vill vi även peppa och ge dom ett spännande äventyr om att springa ut i natten.

Föreställningstext

Här kommer natten är en pjäs som handlar om oron inför en framtid som kanske inte finns, om att vakna och inte kunna somna om, om en statsminister som inte hittar orden och om någon som är instängd i en container.

Kit kan inte sova, inte Amina heller. Kits pappa sitter uppe, mitt i natten, Aminas mamma också. Statsministern ska hålla tal imorgon men varför sitter han på en bänk, kan inte han heller sova? Tur att Kit har sin nallebjörn men tycker nallebjörnen likadant? Kan en nallebjörn bli trött på sitt barn?

Här kommer natten är en spännande och drömsk föreställning om två barn som går ut i natten i jakt på en nattbjörn som har kommit till liv. En natt där allt kan hända.

INFÖR FÖRESTÄLLNING

Vi på Månteatern ser att vår publik inte behöver ha en speciell förkunskap om innehållet i föreställningen, men det finns många positiva aspekter med att skapa ett intresse inför en scenkonstupplevelse.

Prata gärna även brett om tidigare scenkonstupplevelser. Har eleverna varit på en teater tidigare, har teatergrupper

kommit till skolan? Har eleverna sett dansföreställningar eller cirkus? Hur var det att komma till en teater?

Prata också om det fysiska rummet och vad som kan hända på en scen. Prata om scenografi, rekvisita och kostym, skådespelare, koreografi och ljussättning. Vad är det och vad har de olika beståndsdelarna för betydelse.

Här kommer natten utspelar sig på natten i en drömsk tillvaro där allt inte är logiskt. Rummet är mörkt och kan till en början kännas lite läskig och det kan vara bra att sitta nära elever som man vet är extra känsliga. Vi har fått feedback från enstaka lärare som önskade veta att föreställningen skulle vara mörk, men samtidigt så har vi spelat föreställningen för ungefär 1500 elever i årskursspannet 1-5 och det har inte funnits några större reaktioner i jämförelse med våra andra föreställningar. Tvärtom, ofta ser vi en oerhört härlig energi i barnen när de kommer ut ur föreställningsrummet, som om det har varit med om något speciellt och kittlande.

PÅ PLATS OCH UNDER FÖRESTÄLLNINGEN

Månteatern har lång erfarenhet av att möta barn och unga. I vår process med att ta fram den här specifika föreställningen har vi mött referensgrupper och provpublik i den tänkta målgruppsåldern.



När ni kommer in i föreställningsrummet så är det som att ni kommer hem till oss. Vi kommer ta hand om er och lika viktigt att eleverna får en fin upplevelse är att ni som pedagoger också får det, så att ni kan ta in föreställningen på ett kvalitativt sätt.

Barns reaktioner under en föreställning kan variera stort och det som kan upplevas som stökigt och oroligt kan vara en publik som hänger med, tar in och processar det som sker på scen.

Detta är något som både skådespelare och tekniker är duktiga att ta in. Är det ett annat fokus i publiken så har de möjlighet att bryta föreställningen. Det är relativt sällan föreställningar bryts och när det sker så kan det initialt kännas som något negativt, men enligt vår erfarenhet så är det oftast tvärtom. Det ger ett tillfälle för alla, både publik, skådespelare och tekniker, att hitta ett nytt fokus för att på så sätt ge möjlighet till bästa möjliga fortsatta upplevelse.

Självklart är det ni pedagoger som har det huvudsakliga ansvaret för era elever och att ni känner era elever bäst men tillsammans kan vi ge barnen en fantastisk upplevelse.

EFTER FÖRESTÄLLNINGEN

Vår ambition med föreställningen är att ge en upplevelse med många olika tolkningsmöjligheter. Det finns inga rätt eller fel.

Minnesrunda

Dela upp klassen i mindre grupper (beroende på ålder och storlek på klass, minnesrundan kan också göras gemensamt i klassen). Låt eleverna berätta för varandra vad de såg, och vad som mest fångade deras intresse i föreställningen. Det kan till exempel vara något ur scenografin, en specifik karaktär, musiken eller något helt annat.

Uppmuntra eleverna att prata om just sin upplevelse, hur det kändes, deras tolkningar etc. Klargör för eleverna att det inte finns några rätt eller fel, att deras tolkning är lika rätt som någon annans.

Diskutera gärna även om man behöver förstå allting i det man ser. Undvik även frågor om de tyckte pjäsen var bra, eller "vad tyckte du om pjäsen?", för risken finns att det bara leder till svar som: "ja", "nej", "bra" eller "dåligt", och att samtalet slutar där.

Se gärna Månteaterns webbsida för föreställningsbilder som kan visas för klassen för att underlätta minnesrundan. Låt gärna eleverna tänka och minnas först utan bilderna. Sätt er sedan i ring och låt var och en berätta för alla i klassen. Att minnas vad man har sett är ett första steg till att bearbeta tankar som har uppkommit.

<https://manteatern.se/projekt/har-kommer-natten/>



Fördjupad reflektion om upplevelsen

Diskutera i helklass, dela upp i smågrupper, låt eleverna svara skriftligt eller låt dem teckna för att sedan sammanfatta och ha ett gemensamt samtal.

Exempel på generella igångsättningsfrågor:

Vad tänkte du att föreställningen handlade om? Se om ni kan hitta gemensamma nyckelord, teman, exempelvis om drömmar, sömn, rädslor, miljö, sociala medier etc. Var det något i pjäsen du tyckte extra mycket om? Var det något som du inte gillade?

Att reflektera kring att gå på teater och teatern som konstform

Prata om hur det kändes att gå på teater. På vilket sätt skiljer det sig mot att gå på t.ex. bio?

Diskutera hur ljuset, ljudet, scenrummet, kostymer, rekvisita och koreografi användes i föreställningen. Samtala i helklass eller dela in eleverna i mindre grupper.

Förslag på frågor:

- Hur såg scenrummet ut? Varför tror du att teatern valde att bygga upp scenen så här för att berätta berättelsen?
- Hur skulle scenrummet kunnat se ut på andra sätt?
- Var utspelar sig föreställningen?
- Vilken rekvisita fanns i föreställningen och hur

användes den?

- Vilken betydelse har ljus och färger för berättelsen? Exempelvis Varför tror du att det var det mörkt i föreställningen?
- Vad för kostymer hade karaktärerna?
- Hur skulle du beskriva musiken? Vilken funktion hade den? Vad bidrog den till?

PRAKTISKA ÖVNINGAR

Större övning - hålla tal

I föreställningen ska Statsministern hålla ett tal till nationen och Amina hjälper honom att skriva det. Framför ett tal om framtiden eller rita en framtid och berätta om framtidsbilden. Anpassa gärna övning efter ålder, kunskap och uttrycksmöjligheter.

I gemensam diskussion i klassen: Vad tänker du om framtiden? Hur tror du att vi lever i framtiden? Hur tror du att jorden ser ut? Vem tror du har makten och vad är makt? Skulle du vilja vara statsminister och vad skulle du bestämma?

Vad tror du barn förr i tiden tänkte om sin framtiden? Har du svårt att sova ibland? Brukar du drömma? Kommer du ihåg någon dröm?

2. Titta gärna på exempel hur politiker pratar. I Här kom-



mer natten har vi utgått från när Stefan Löfven höll tal till nationen under Covid-19 pandemin.

Stefan Löfvens tal till nationen -
<https://youtu.be/lazbulluVT0?t=372>

Magdalena Anderssons förstamajtal -
<https://youtu.be/t0EP6xKbP48?t=135>

Diskutera gärna kroppspråk, vad de säger och hur de säger saker.

3. Skriv ett tal. Du är statsminister, vad skulle du bestämma och varför är det bra? Lägg gärna till möjligheten att filma talet i klassrummet eller som hemläxa att eleven fimar talet i sin mobil. Spela upp elevernas tal och ha en diskussion kring dem.

Alternativt rita din framtid. Hur ser det ut när du är vuxen. Hur ser det ut i världen, hur ser det ut i hemstaden? Låt eleven berätta om bilden, ha en framtidsutställning.

Uppmuntra gärna till att ha en gemensam diskussion kring talen/bilderna.

Förslag på kortare övningar, ämnesanpassade

Bild:

Illustrera en dröm du haft. Eller en fantasidröm.

Har du ett favorit-gossedjur? Hur ser det ut alternativt hur skulle ditt gossedjur se ut som statsminister?

Gruppmålning: Lägg ut ett stort papper på golvet. Alla målar till tystnad, eller till lugn musik. Måla dina känslor/tankar som väcktes av pjäsen. Diskutera efteråt vad ni ser och vad som hände under målningen.

Svenska/engelska:

Beskriv en dröm du haft. Beskriv något eller någon du blir glad av. Beskriv något du är orolig för.

Samhällsorienterande ämnen

Vad tror du att en statsminister gör? Vad finns det för andra ministrar och vad gör de? Vad hade du gjort och beslutat om du var statsminister?

Kombinera gärna med bildövningen.

KONTAKT & FEEDBACK

Vi är nyfikna på hur föreställningen landar i klassrummet, vilka tankar som uppstår hos dina elever. Vi vill även se om föreställningen inspirerar till skapande, teckningar, berättelser, kanske egna föreställningar.

Vi tar även gärna emot feedback från dig som pedagog om hur vi kan underlätta ditt arbete i att införliva scenkonstupplevelser i ditt pedagogiska arbete.

Tveka inte att kontakta oss!

info@manteatern.se

www.manteatern.se

046 – 18 98 99

Instagram/facebook

@manteatern

Kopplingar till LGR11*

**Materialet är inte uppdaterat till den aktuella läroplanen, men vi hoppas att du kan hitta matnyttiga tips i att koppla scenkonstupplevelsen till ditt pedagogiska arbete både i de ovanstående övningarna och nedanstående utdrag ur LGR11.*

Skolan ska stimulera varje elev att bilda sig och växa med sina uppgifter. I skolarbetet ska de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas. Även hälso- och livsstilsfrågor ska uppmärksammas.

Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig.

-SKOLANS VÄRDEGRUND OCH UPPDRAG. LGR 11, s-8-9

Naturorienterade ämne:

BIOLOGI. Kropp och hälsa årskurs 1–3 (s.165)

Betydelsen av mat, sömn, hygien, motion och sociala relationer för att må bra.

Människans upplevelser av ljus, ljud, temperatur, smak och doft med hjälp av olika sinnen.

BIOLOGI. Kropp och hälsa årskurs 4–6 (s.166)

Hur den psykiska och fysiska hälsan påverkas av sömn, kost, motion, sociala relationer och beroendeframkallande medel.

Natur och samhälle

Människans beroende av och påverkan på naturen och vad detta innebär för en hållbar utveckling.

Samhällsorienterade ämnen:

GEOGRAFI årskurs 1–3(s.197)

Miljöfrågor utifrån elevens vardag, till exempel frågor om trafik, energi och matvaror.

Aktuella samhällsfrågor i olika medier.

GEOGRAFI årskurs 4–6 (s.198)

Miljö, människor och hållbarhetsfrågor

Hur val och prioriteringar i vardagen kan påverka miljön och bidra till en hållbar utveckling.

HISTORIA årskurs 1–3 (s.206)

Att leva tillsammans

· Livsfrågor med betydelse för eleven, till exempel gott och ont, rätt och orätt, kamratskap, könsroller, jämställdhet och relationer.

Aktuella samhällsfrågor i olika medier.

Miljöfrågor utifrån elevens vardag, till exempel frågor om trafik, energi och matvaror.

SAMHÄLLSKUNSKAP (s.224)

Människor har alltid varit beroende av att samarbeta när de skapar och utvecklar samhällen. I dag står människor i olika delar av världen inför både möjligheter och problem kopplade till digitalisering, globalisering, hållbar samhällsutveckling och interkulturella relationer. Kunskaper om samhället ger oss verktyg så att vi kan orientera oss och ta ansvar för vårt handlande i en komplex värld.

Undervisningen i ämnet samhällskunskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla en helhetssyn på samhällsfrågor och samhällsstrukturer. I en sådan helhetssyn är sociala, ekonomiska, miljömässiga, rättsliga, mediala och politiska aspekter centrala.

Att leva tillsammans årskurs 1–3 (s. 206)

Skildringar av livet förr och nu i barnlitteratur, sånger och filmer, till exempel skildringar av familjeliv och skola. Minnen berättade av människor som lever nu.

Att flytta inom ett land och mellan länder. Vad detta kan ha för orsaker och få för konsekvenser.

Livsfrågor med betydelse för eleven, till exempel gott och ont, rätt och orätt, kamratskap, könsroller, jämställdhet och relationer.

Normer och regler i elevens livsmiljö, till exempel i skolan, i digitala miljöer och i sportsammanhang.

I årskurs 4–6 (S.226)

Beslutsfattande och politiska idéer

Vad demokrati är och hur demokratiska beslut fattas. Det lokala beslutsfattandet, till exempel i elevråd och föreningar. Hur individer och grupper kan påverka beslut, till exempel genom att rösta i allmänna val eller skapa opinion i sociala medier.

Politiska val och partier i Sverige. Riksdagen och regeringen och deras olika uppdrag. Politiska skiljelinjer i aktuella politiska frågor som har betydelse för eleven.

SVENSKA (s.257)

I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt språk, den egna identiteten och sin förståelse för omvärlden.